

Utlåtande till IT-fakulteten:

Utvärdering av Kandidatprogram i kognitionsvetenskap vid Göteborgs universitet

Programmet fungerar i dagsläget bra, med ett bra söktryck, god genomströmning, och nöjda studenter som verkar se ljus på framtidens arbetsmarknad trots programmets teoretiska profil. Då programmet fortfarande är relativt nytt finns begränsat underlag till alumnverksamhet, men befintliga signaler visar att examinerade studenter haft lätt att få relevanta jobb. Nuvarande studenter är optimistiska om sina möjligheter på arbetsmarknaden och utbildningen tycks vara relevant för samhällets behov. Lärarlaget är kompetent, men underbemannat, och upplevs genuint engagerade i programmets dagliga och framtida verksamhet. Samarbete med fakultetsledningen verkar fungera bra – t.ex. finns en samsyn på att ytterligare resurser behöver komma programmet till godo.

Bedömargruppen ser sammanfattningsvis följande utvecklingspotential:

- Behov av resursförstärkning i lärar-/forskar-laget, genom rekrytering av professor samt ökat utrymme för befintlig personal att utveckla sin forskning. Rekrytering bör ske med en bredare geografisk och erfarenhetsmässig spridning.
- Förse studenterna med tillräckliga förkunskaper för att kunna läsa kurser på andra institutioner och relevanta master-program.
- Utveckla samarbete med andra institutioner, tex Chalmers, för att förbättra spetskompetens i undervisningen.
- Vi föreslår att utbildningen får namnet “Kognitionsvetenskap: AI och beteende”, samt att information kring programmet ses över (marknadsföring).

● Programinnehåll och kurser

Bedömargruppen anser att programmets lärandemål och högskoleförordningens examensmål uppfylls. Såväl kvalitativa som kvantitativa metoder täcks in, och studenterna får en bred grund inom kognitionsvetenskap. Studenternas lärande sätts i centrum genomgående i utbildningen, bland annat genom att studenterna har stora frihetsgrader gällande projektarbeten och kandidatuppsatsämne. Från flera studenter uttrycks en osäkerhet gällande möjligheter att i kandidatarbetet ägna sig åt kvalitativa metoder, vilket lärarlaget inte anser det föreliggande hinder för. Under intervjun med lärarlaget beslöt dessa att de skall förtydliga att såväl kvalitativa som kvantitativa metoder är välkomna under kandidatarbetet.

Studenternas syn på programmet är att de förväntat sig mer/mindre psykologi, eller mer/mindre IT, vilket inte ska ses som ovanligt för kognitionsvetenskapliga program. Däremot finner

bedömargruppen det lite anmärkningsvärt att ingen litteratur skriven av Peter Gärdenfors (Sveriges enda professor i kognitionsvetenskap) finns angiven i någon litteraturlista. För en gemensam syn på kognitionsvetenskap i Sverige bör Gärdenfors finnas representerad. Litteraturlistorna för kurserna innehåller heller ej de artiklar som enligt lärarna används, vilket gör kursinnehållen något svårbedömda.

I intervjuer med studenter framkommer att programmeringskursen i programmet inte uppfyller förkunskapskraven för kurser på andra institutioner, vilket är en brist. Ett tvärvetenskapligt fält såsom kognitionsvetenskap bör utbilda studenterna så att de har möjlighet att fördjupa sig på andra institutioner med bas i de grundkurser programmet ger. Samkörning med andra program för vissa grundkurser skulle också öka kvaliteten på grundkurserna.

Studenterna anmärker att kommunikationen brister dels mellan kurser, dels inom kurserna, vilket går ut över kvaliteten på undervisningen. En kontinuerlig dialog mellan studenter och lärare har upprättats i ett studentinitiativ i form av kvalitativa kursutvärderingar och fysiska möten med kursansvarige efter kurser. Den specifika feedback som mynnade ut i initiativet handlade om övervikten av män av författarna till kurslitteraturen. Dialogen upplevs av studenterna ha gett resultat och fortsätter vara givande för lärare och studenter.

Det är oklart om de ovan nämnda kvalitativa kursutvärderingarna, som genomförts baserat på initiativ tagna av studenterna själva, är införlivade i framtida kursutvärderingar på sådant sätt att studenternas egna inblandning inte längre är nödvändigt för att de ska genomföras. Bedömargruppen anser det önskvärt att så är fallet. Vidare verkar det inte finnas ett formaliserat forum där studenterna kan vara delaktiga i planering och genomförande av undervisningen, utöver via kursutvärderingar. Lärarlaget har regelbundna möten för planering/utveckling av undervisningen, men studenterna är inte representerade vid dessa möten. Förslagsvis kan studentrepresentanter bjudas in till åtminstone en del av dess; t ex en gång per månad (läarmötena sker en gång per vecka).

- **Integration och samarbeten**

Programmet har idag samarbeten med andra institutioner. Speciellt ges en kurs på Sahlgrenska, som uppskattas av studenterna. Även gästföreläsningar ges på programmet.

Bedömargruppen ser det som positivt att integration och samarbeten med andra institutioner utvecklas. Detta är av speciellt vikt då programmet i kognitionsvetenskap innefattar olika discipliner och därmed kräver spetsig kompetens inom flera specifika områden. Det är därför svårt att upprätthålla tillräcklig kompetens på många discipliner givet begränsade lärarresurser. Ett ökat samarbete skulle öka kvaliteten på utbildningen och samtidigt minska redundansen i kursutbudet som finns tillgängliga för studenter inom regionen.

Samarbetet kan öka både inom institutionen och gentemot andra institutioner. Samarbetet inom institutionen är begränsat, och det finns förutsättningar att utöka detta. Gentemot andra institutioner kan gästföreläsningar vara ett bra sätt att ge studenterna tillgång till kompetenser inom regionen. Att identifiera samarbete med specifika institutioner är strategiskt viktigt. Ett ökat samarbete med Chalmers är önskvärt, givet att det får stöd både från ledningsnivå och från lärarnivå. Ett långsiktigt mål skulle kunna vara ett samarbete eller koordinering kring ett masterprogram. Psykologi är ett centralt ämne inom kognitionsvetenskap, där gästföreläsningar och lärarutbyten skulle kunna utökas. Även samarbete med andra ämnen, exempelvis filosofi, är önskvärt.

Möjligheten för studenter att studera utomlands verkar nyligen har införts, det är dock oklart till vilken grad detta har utnyttjats. Det är viktigt att sådan internationalisering uppmuntras så att studenterna ges reella möjligheter att läsa på andra orter/länder och att konkreta hinder för detta minskas.

- **Resurser**

Föreläsnings- och studielokalerna är i allmänhet i bra skick och tillräckligt stora för att rymma det sedan 2018 ökade antalet studenter. Föreläsningssalarna är i viss utsträckning ”öppna” (en eller flera väggar består av tygskynken som skiljer av rummet från korridor), med avsikt att skapa en atmosfär där alla kan ta del av föreläsningar. Detta skulle kunna leda till problem med störande ljud och distraherande händelser utanför salen, men bedömargruppen har inte fått några indikationer på att rummen upplevs problematiska på något sätt. Tekniska lösningar för webbaserad undervisning finns på plats, men utnyttjas i dagsläget inte ofta. Det finns gott om utrymmen för grupparbeten och samarbetsytor, samt närhet till studieadministration och lärarnas kontor (även detta skulle kunna upplevas problematiskt av i detta fall lärarlaget, men inga sådana signaler har uppfattats). Studenterna har även tillgång till ett flertal olika labb-utrymmen som är försedda med olika former av för utbildningen relevanta tekniska lösningar. Bedömargruppen bedömer baserat på dessa observationer att det finns en tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö.

- **Forskning**

Forskningen vid avdelningen är ämnesmässigt av relevans för utbildningen, men av liten omfattning. En relativ stor del av lärarlaget har begränsad forskningsaktivitet/erfarenhet och den forskning som bedrivs är centrerad kring 1-2 personer, vilket bidrar till både låg verksamhetsgrad och smalt/ensidigt forskningsfokus. Av de sju lärare som utgör det huvudsakliga lärarlaget är endast fyra disputerade lektorer. Vid intervju anger studentgruppen att de inte uppfattar någon tydlig koppling mellan undervisningen och den forskning som bedrivs vid avdelningen. Det

begränsade stöd som ges till forskning från avdelningen/fakulteten och den påföljande låga forskningsverksamheten ses som ett av de viktigaste utvecklingsområdena för att utbildningen ska kunna hålla hög kvalitet och relevans över tid, och avsaknad av professorer i lärarlaget noteras som en påtaglig svaghet.

- **Inriktning och profilering**

Både bedömaregruppen och studenter på programmet har identifierat en potential för utbildningen att byggas vidare på med olika redan befintliga masterprogram. Två masterprogram, Interaktionsdesign och Digital Leadership, marknadsförs utåt bland annat i programbeskrivningen på Göteborgs universitets hemsida. På andra institutioner på Göteborgs universitet finns även andra masterprogram vars inriktning passar en kognitionsvetare, men det är inte tydligt om en examen från kandidatprogrammet i kognitionsvetenskap ger behörighet till dessa. Arbeta i att förtydliga detta har gjorts, studenter på programmet har i samarbete med studievägledare undersökt möjlighet att bli antagna till dessa program.

Det är tydligt att studenterna har ett behov av att utbildningen ger relevanta förkunskaper för många olika ambitioner och fortsatta studier. I och med bredden på programmets innehåll så anser bedömaregruppen att programmet bör erbjuda valbara kurser med olika inriktningar för att skapa bryggor till olika masterprogram. Ett förslag är en teknisk inriktning. En sådan skulle kunna skapas genom att studenten erbjuds att läsa matematikkurserna som ges på ingenjörsprogrammen. Ett annat förslag på inriktning är att erbjuda psykologikurser i tillräcklig omfattning för att studenten ska kunna ta ut en dubbel examen i kognitionsvetenskap och psykologi efter programmet.

- **Rekrytering**

Avdelningen har för närvarande ett antal lektorer anställda, och det finns även en adjunkt anställd. Även om lektorerna har 20% tid för forskning och vidareutveckling i sina tjänster, så är forskningstiden begränsad på avdelningen. En professor som leder arbetet och forskning på avdelningen saknas. Det finns få resurser för forskning i tjänster och antalet doktorander på avdelningen är lågt.

Undervisande personal har för närvarande en tung arbetsbörda, vilket kan skapa stress och minska kvaliteten i undervisningen. Det är därför i bedömaregruppens ögon av stor vikt att resurserna expanderas så att kvaliteten på utbildningen kan bibehållas. Detta är speciellt viktigt då antalet studenter på senare tid har ökat, utan att detta har kompenseras med motsvarande ökning av lärarresurser. Utöver en utökning av lärarresurs, skulle även undervisningsbördan kunna minskas med en bättre koordinering och samkörning med andra avdelningar och institutioner (se punkt "integration och samarbeten").

Bedömargruppen anser att avdelningen har ett stort behov att ha en professor. I den rollen ingår att inspirera och leda avdelningens forskning, samt ta in forskningsmedel för att expandera forskning aktiviteten. Vi ser det som positivt att rekrytering av professorn riktas externt. Det är också viktigt att hitta en person som passar avdelning och som kan lyfta dess verksamhet. Om en sådan person inte kan hittas, bör man avvakta med rekrytering tills dess en sådan person har hittats. Kompetensutveckling bör ges till adjunkter så att de kan disputeras, där en sådan process pågår. Antalet doktorander på institutionen bör öka.

Ett arbete för ökad jämställdhet och mångfald i lärarlaget är önskvärt då det i nuläget består av enbart män. Institutionen bör även anstränga sig för att vid framtida rekryteringar nå ut bortanför sina vanliga nätverk för att öka mångfalden hos lärarlaget. Vid i huvudsak lika meriter i övrigt bör företräde vid tillsättning av nya tjänster ges till icke-män.

- **Marknadsföring**

Presentationen och marknadsföringen av programmet kan förbättras. Detta är viktigt då presentation av programmet påverkar hur många och vilka som söker. En felaktig presentation kan minska söktrycket och/eller ge studenter som inte passar utbildningen.

Förslag angående namn: Vi föreslår att programmets nuvarande namn "Kandidatprogram i kognitionsvetenskap" byts ut till "Kognitionsvetenskap: Beteende och AI". Motiveringen till detta är att det är lätt att se att programmet är ett kandidatprogram och detta behöver då inte poängteras genom att inleda namnet med "Kandidatprogram". Dessutom behöver programmets inriktning förtydligas, och vi föreslår därför att "AI" inkluderas i namnet; dock bör det vara tydligt att programmet är fokuserat mot beteende och vi föreslår därför underrubriken "Beteende och AI".

Förslag angående vad programmet leder till: Det är väsentligt att studenterna redan vid ansökningstillfället informeras om vilka möjligheter som programmet leder till. Detta gäller både för påbyggnadsutbildningar/masterprogram och vilka arbeten som de kan förvänta att få efter programmet. Även om studenterna idag till en viss grad vet vilka masterprogram de kan komma in på, så råder det fortfarande oklarheter angående vissa program. Information om detta bör också presenteras enkelt och tydligt till student. Avdelningen, inte studenterna, bör ha huvudansvaret för inhämta denna information. Det bör också finnas tydliga listor över vilka jobb som alumner har fått efter att ha genomgått programmet. Denna information bör vara lättillgänglig vid ansökningstillfället. Sådan information minskar osäkerhet kring utbildningen, och kan öka dess status och tydlighet vad en kognitionsvetare är.

Detta dokument har sammanställts av en utvärderingsgrupp den 4 mars 2020 bestående av:

Johan Erikson

Annika Larson

Sverker Sikström

Joppe Widstam